

**Załącznik 1A do Regulaminu konkursu
na koncepcję kreatywną systemu identyfikacji wizualnej
Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka**

1. Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka – działalność, misja, wizja, plany

Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka to nowoczesna placówka kulturalno-edukacyjna i węzeł środowisk kreatywnych, jaki powstanie do 2024 r. w Krakowie.

Patronem i duchowym opiekunem miejsca będzie Stanisław Lem – światowej sławy pisarz związany z Krakowem, filozof i futurolog, najchętniej tłumaczony polski pisarz w historii, autor, którego twórczość i diagnozy poruszają kolejne pokolenia czytelników i czytelniczek, inspirując co raz to nowe przedsięwzięcia kulturalne i edukacyjne.

Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka będzie ośrodkiem działań i programów literackich realizowanych pod szyldem Kraków Miasto Literatury UNESCO przez KBF we współpracy z licznymi partnerami zewnętrznymi.

Na blisko 7 000 m² znajdzie miejsce innowacyjna wystawa oparta na literackiej spuściźnie patrona inwestycji – Stanisława Lema, której koncepcję przygotowało renomowane studio Tengent z Jackiem Dukajem, ekspozycja o fenomenie komunikacji i języka przygotowaną we współpracy z koalicją polskich językoznawców oraz wystawy czasowe. Wielofunkcyjne wnętrza Planety Lem będą dogodnym miejscem organizacji festiwali i spotkań literackich, całorocznych programów edukacji językowej i literackiej. Obiekt pomieści również nowoczesną mediatekę, czytelnię, kawiarnioksięgarnię oraz przestrzeń. Planeta Lem wraz z przyległym ogrodem stanie się zarazem zieloną enklawą wypoczynku i rekreacji w przemysłowej dzielnicy Zabłocie.

Obiekt stanie przy ul. Na Zjeździe 8, nad Wisłą, w pobliżu licznych muzeów i instytucji kultury (MOCAK, Fabryka Schindlera, Cricoteka, Muzeum Podgórze), obejmując zrewitalizowany budynek XVIII-wiecznego Składu Solnego, rozbudowany zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi i zachowaniem proporcji sylwety w kierunku wschodnim. Autorem koncepcji architektoniczno-urbanistycznej Planeta Lem jest studio JEMS Architektki, twórcy projektów m.in. Międzynarodowego Centrum Kongresowego w Katowicach czy przebudowy Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu.

Planeta Lem to strategiczna inwestycja Krakowa w obszarze kultury i nowa wizytówka miasta, od 2013 r. noszącego zaszczytny tytuł Miasta Literatury UNESCO.

2. DZIAŁALNOŚĆ PLANETA LEM. CENTRUM LITERATURY I JĘZYKA – OBSZARY DZIAŁALNOŚCI:

Planeta Lem będzie prowadzić działalność w następujących obszarach:

Wystawienniczy – promocja myśli i twórczości Stanisława Lema z wykorzystaniem nieoczywistych, otwartych na przyszłe zmiany, multimedialnych technik wystawy narracyjnej, upowszechnianie wiedzy o języku jako narzędziu komunikacji podlegającym bezustannym zmianom i ewolucji, upowszechnianie wiedzy o uniwersalnym i ponadlokalnym dziedzictwie literackim Krakowa, prezentowanie nowatorskich sposobów opowiadania o współczesnych zjawiskach w literaturze światowej;

Kulturalno-edukacyjny – propagowanie literatury jako sposobu poznawania świata, rozwijania kompetencji społecznych i wrażliwości społecznej z pomocą całorocznego programu festiwalu i działalności edukacyjnej sprofilowanej pod wszystkie grupy wiekowe odbiorców;

Społeczno-integracyjny – realizowanie funkcji tzw. „trzeciego miejsca” – przestrzeni spędzania czasu wolnego, włączenia społecznego mieszkańców, tworzenie warunków dla integracji i twórczej współpracy środowisk kreatywnych Krakowa.

2.1. MISJA

Misją Planeta Lem jest budowanie społeczeństwa otwartego, myślącego i świadomego zmieniającego się świata. Z pomocą ponadczasowych diagnoz i przemyśleń Stanisława Lema, nowoczesnej refleksji naukowej nad językiem i komunikacją oraz najnowszych trendów i zjawisk w literaturze światowej chcemy opowiadać na nowo naszym odbiorcom o rzeczywistości, w której żyją, reagując na aktualne tendencje czytelnicze i kierując swoje działania nie tylko do odbiorców aktywnie uczestniczących w kulturze książki, ale także tych, którzy dopiero chcieliby do niej dołączyć lub pozostają z niej z rozmaitych powodów wykluczeni.

2.2. WIZJA

Planeta Lem przyciąga odbiorców reprezentujących różne pokolenia i grupy wiekowe zaintrygowane krytycznym i otwartym na refleksję o przyszłości dorobkiem twórczym Stanisława Lema, zainteresowanych kluczowymi problemami współczesności, o których opowiada literatura i pragnących poznać bliżej nieskończoną ewolucję języka jako narzędzia komunikacji. Dziedzictwo i współczesny puls literatury przenikają się z fermentem twórczym w innych dziedzinach sztuki i nauki. Kraków zyskuje konkurencyjne w skali ponadkrajowej miejsce edukacji literackiej i włączenia społecznego.

2.3. PLANY – ZADANIA STATUTOWE

Planeta Lem będzie domem dla programu Kraków Miasto Literatury UNESCO – wieloletniej strategii promocji czytelnictwa, wsparcia dla środowisk twórczych i stymulowania zrównoważonego rozwoju rynku książki, realizowanej przez KBF w ścisłej, poziomej współpracy z siecią partnerów zewnętrznych. Na program wdrażany od 2013 r. składa się 10 punktów strategicznych:

1. Integrowanie różnorodnego życia literackiego
2. Tworzenie połączeń: literatura, nowe media i przemysły kreatywne
3. Kreowanie postaw czytelniczych
4. Organizacja wydarzeń i festiwali literackich
5. Wspieranie rozwoju przemysłów książki
6. Tworzenie warunków do uobecniania się literatury w przestrzeni publicznej
7. Rozwijanie programów stypendialnych
8. Rozwijanie związków literatury z prawami człowieka
9. Zacieśnianie współpracy międzynarodowej w dziedzinie literatury
10. Edukacja literacka

Szczególne miejsce w działalności zajmą działania związane z popularyzowaniem myśli i twórczości Stanisława Lema – propagowanie działalności wydawniczej i przekładowej związanej w różny sposób z dorobkiem autora *Solaris*, inspirowanie oraz wspieranie powiązanych z Lemem inicjatyw kulturalnych różnego formatu, reprezentujących różne dziedziny sztuki i nauki.

2.4. ZARYS HISTORYCZNY

Historia ustanowienia w Krakowie centrum literackiego na miarę XXI wieku sięga przełomu stuleci, kiedy powstały pierwsze koncepcje uniwersalnej i wielofunkcyjnej przestrzeni dla wydarzeń literackich na wzór analogicznych realizacji na świecie (Casa del Lector w Madrycie, Writers' Centre w Norwich, Domy Literatury w Niemczech i krajach Europy Środkowej). W 2013 roku wraz z przyjęciem tytułu Miasta Literatury UNESCO Kraków zobowiązał się do realizacji Centrum Literatury i Języka w dokumentach strategicznych (aplikacja Krakowa do sieci, uchwała Rady Miasta, w późniejszych latach Strategia Rozwoju Krakowa do 2030 r.). Za ustanowieniem Stanisława Lema patronem centrum stały przede wszystkim przesłanki związane z nieślabnącą aktualnością i popularnością jego prozy na całym świecie, ale Planeta Lem będzie aktywnie promować uniwersalne dziedzictwo literatury związanej z Krakowem w całej jej złożoności, z dorobkiem krakowskich noblistów – Wisławy Szymborskiej i Czesława Miłosza włącznie. W toku prac koncepcyjnych, do zespołu projektowego dołączyła koalicja polskich językoznawców zrzeszonych w Fundacji na rzecz Muzeum Języka Polskiego – koncepcję obiektu wzbogacił tym samym aspekt związany z edukacją językową i planowaną wystawą o języku i komunikacji.

Wybór obiektu magazynu z 1787 r., w którym składowano sól z kopalni w Wieliczce i Bochni przed jej spławem w dół Wisły był podyktowany względami strategicznymi: sąsiedztwem prawobrzeżnych instytucji kultury (MOCAK, Fabryka Schindlera, Cricoteka, Muzeum Podgórze), kontekstem strategii rewitalizacji przemysłowej dzielnicy Zabłocie na krakowską strefę kultury i kreatywności, dogodną lokalizacją w pobliżu ciągów komunikacyjnych (kolej aglomeracyjna, tramwaj, rzeka) oraz tytułem własności miasta do obiektu i jego ulokowaniem w bazie komunalnej.

W latach 2018–2019 r. miasto wspólnie z KBF – docelowym operatorem obiektu zrealizowało wspólnie ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich oddział Kraków międzynarodowy, dwuetapowy konkurs architektoniczno-urbanistyczny na koncepcję obiektu, którego zwycięzcą okazało się studio JEMS Architekci.

Aktualnie trwają prace nad projektem wykonawczym oraz przygotowania do zlecenia szczegółowych koncepcji wystawy głównej i językowej. Przewidywana data otwarcia obiektu do użytku to 2024 r.

3. ZAŁOŻENIA KONKURSU

3.1. SŁOWA KLUCZOWE:

1. EDUKACJA
2. LITERATURA
3. JĘZYK (Nie tylko polski, uniwersalnie)
4. PRZYSZŁOŚĆ
5. STANISŁAW LEM
6. WSZECHŚWIAT
7. KULTURA
8. NAUKA

3.2. GRUPA DOCELOWA

1. Młodzież w wieku szkolnym
2. Studenci
3. Dzieci z rodzicami
4. Seniorzy
5. Turyści

3.3. OCZEKIWANIA WOBEC PROJEKTÓW

Celem konkursu jest wyłonienie zwycięskiego projektu, nad którego rozwinięciem i wdrożeniem będzie pracował autor / zespół projektowy we współpracy z przedstawicielami organizatora. Ze względu na szeroki aspekt projektu, a także jego potencjalny rozwój, kluczowe są kompetencje

przy budowaniu systemowej, dobrze przemyślanej identyfikacji, pełnego brandingu, nie wyłącznie samego logotypu. KBF jest otwarte na innowacyjne rozwiązania, pod warunkiem, że ich użycie będzie uzasadnione merytorycznie i komunikacyjnie.

Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka będzie dostępne dla zwiedzających dopiero za cztery lata. Do tego czasu to głównie identyfikacja wizualna akcentująca działalność **Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka**, a nie sama przestrzeń czy ekspozycja, budować będzie odbiór placówki na całym świecie.

Od autorów projektów w drugim etapie konkursów oczekuje się:

- wysokiej kultury wizualnej;
- umiejętności przygotowania i wdrożenia pełnego systemu identyfikacji;
- znajomości trendów współczesnego projektowania bez interpretowania ich w sposób bezkrytyczny;
- oddania charakteru placówki w sposób niedosłowny, nie piktograficzny i nieszablonowy (bez oczywistych, powielanych skojarzeń)

3.4. INSPIRACJE

Szukając dodatkowych elementów do dalszego wykorzystania w identyfikacji, czy key visualu, sugerowane jest wzięcie pod uwagę następujących elementów, przy czym inspiracje te należy traktować luźno, nie jako jednoznaczne wytyczne wobec sygnetu – są to uwagi ogólne do dalszych materiałów, mające na celu poszerzenie kontekstu Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka:

- Kolory niekoniecznie jednoznacznie związane ze wszechświatem, astronomią – Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka jest otwarte na użycie nietypowych, charakterystycznych kodów wizualnych i odejście od oczywistych skojarzeń kolorystycznych
- Jednym z kluczowych elementów Planeta Lem. Centrum Literatury i Języka jest Stanisław Lem jako patron obiektu; użycie elementów jednoznacznie wskazujących na jego twórczość jest jednak dopuszczalne, a nie konieczne.
- Wieloaspektowość i wielopłaszczyznowość Planeta Lem (połączenie literackiej polszczyzny z refleksją futurologiczną w twórczości Stanisława Lema mariaż literatury z nowymi technologiami, połączenie starego obiektu Składu Solnego z nową bryłą).
- „Węzłowy”, integracyjny charakter przestrzeni Planeta Lem jako miejsca otwartego na różne środowiska i różne grupy odbiorców, tzw. „przestrzeń trzecia”
- Bryła architektoniczna budynku.